

Έγγραφο Συστάσεων Πολιτικής AI4Agri

Πλαίσιο

Η ευρωπαϊκή γεωργία αντιμετωπίζει αυξανόμενη πίεση για την εξισορρόπηση της παραγωγικότητας με τους στόχους βιωσιμότητας και κλιματικής προστασίας. Η Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) προσφέρει σημαντική δυναμική για αποτελεσματικότητα, ανθεκτικότητα και περιβαλλοντική διαχείριση, ωστόσο η υιοθέτησή της παραμένει άنيση. Επίμονα εμπόδια περιλαμβάνουν αδύναμες αγροτικές υποδομές, υψηλό κόστος επένδυσης, περιορισμένο ψηφιακό αλφαριθμητισμό, κατακερματισμένη διακυβέρνηση δεδομένων καθώς και ηθικά ζητήματα.

Το έργο Erasmus+ AI4Agri (2023–2025) αντιμετωπίζει αυτές τις προκλήσεις συνδυάζοντας την έρευνα, την κατάρτιση και τον πολιτικό διάλογο σε τέσσερις χώρες-εταίρους (Πολωνία, Σουηδία, Κύπρος, Ελλάδα). Τα αποτελέσματά του περιλαμβάνουν:

- μια **ολοκληρωμένη ανάλυση αναγκών** για την υιοθέτηση της Τεχνητής Νοημοσύνης,
- ένα **πρόγραμμα σπουδών και επτά ενότητες διαδικτυακής μάθησης** για εκπαιδευόμενους ΕΕΚ,
- **πilotική εκπαίδευση με 83 συμμετέχοντες**,
- **εθνικές και διακρατικές συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης πολιτικής**, που εντοπίζουν κοινές προκλήσεις και λύσεις.

Βασικές Προκλήσεις Πολιτικής

- **Έλλειμμα Υποδομών:** Οι αγροτικές περιοχές συχνά δεν έχουν ευρυζωνικό δίκτυο και 5G, εμποδίζοντας τους αγρότες να έχουν πρόσβαση σε πλατφόρμες Τεχνητής Νοημοσύνης.

- **Υψηλό Κόστος:** Η αρχική επένδυση σε εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης είναι απαγορευτική για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.
- **Κενό Δεξιοτήτων:** Πολλοί αγρότες και σύμβουλοι δεν διαθέτουν ψηφιακές δεξιότητες. Οι παλαιότερες γενιές παραμένουν επιφυλακτικές.
- **Κατακερματισμός Δεδομένων:** Η έλλειψη διαλειτουργικών πλαισίων διακυβέρνησης περιορίζει την αποτελεσματική χρήση των γεωργικών δεδομένων.
- **Ηθική και Νομική Αβεβαιότητα:** Οι αγρότες δεν διαθέτουν σαφήνεια σχετικά με τα δικαιώματα σε σχέση με τα δεδομένα, την ευθύνη και τη διαφάνεια των εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης.

Συστάσεις Πολιτικής

Για να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες της Τεχνητής Νοημοσύνης στη γεωργία και να διασφαλιστεί η συμπερίληψη, η βιωσιμότητα και η ανταγωνιστικότητα, συνιστώνται οι ακόλουθες ενέργειες:

1. Επένδυση σε Αγροτικές Ψηφιακές Υποδομές

- Επέκταση των Κέντρων Ψηφιακής Καινοτομίας της ΕΕ σε αγροτικές περιοχές.
- Παροχή πιλοτικών αγροκτημάτων, κοινόχρηστων υποδομών και συμβουλευτικών υπηρεσιών.

2. Δημιουργία Ειδικής Χρηματοδοτικής Υποστήριξης για την Τεχνητή Νοημοσύνη

- ο Εισαγωγή μικροεπιχορηγήσεων και επιδοτήσεων για μικροκαλλιεργητές και συνεταιρισμούς.
- ο Υποστήριξη συστημάτων συνεταιριστικής ιδιοκτησίας ή μίσθωσης για τη μείωση του κόστους εισόδου.

3. Ενσωμάτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης στις Δεξιότητες και την Κατάρτιση

- ο Ενσωμάτωση του προγράμματος σπουδών και των ενοτήτων του AI4Agri σε μέτρα που αφορούν τη μεταφορά γνώσης αναφορικά με την ΚΑΠ και σε προγράμματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Erasmus+.
- ο Προώθηση της μικτής και της ομότιμης μάθησης για τη γεφύρωση των γενεακών χασμάτων.

4. Καθιέρωση ενός Πλαισίου Διακυβέρνησης Γεωργικών Δεδομένων της ΕΕ

- ο Ανάπτυξη ενός «Χώρου Δεδομένων της Πράσινης Συμφωνίας για τη Γεωργία» για τη διασφάλιση ανοιχτής, διαλειτουργικής και ηθικής χρήσης των γεωργικών δεδομένων.
- ο Διαφύλαξη των δικαιωμάτων των αγροτών επί των δεδομένων τους και προώθηση της διαφάνειας των αλγορίθμων Τεχνητής Νοημοσύνης.

5. Εισαγωγή προτύπων «Πράσινης Τεχνητής Νοημοσύνης εκ Σχεδιασμού»

- ο Απαίτηση για τα εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης να είναι ενεργειακά αποδοτικά, διαφανή και περιβαλλοντικά υπεύθυνα.
- ο Ευθυγράμμιση της υιοθέτησης της γεωργικής Τεχνητής Νοημοσύνης με τον Νόμο περί Τεχνητής Νοημοσύνης της ΕΕ και τις πολιτικές βιωσιμότητας.

6. Διασφάλιση της Συνοχής των Πολιτικών σε Όλα τα Επίπεδα

- ο Ευθυγράμμιση των Στρατηγικών Σχεδίων της ΚΑΠ με τις ψηφιακές και πράσινες προτεραιότητες της ΕΕ.
- ο Ενθάρρυνση ενός διυπουργικού συντονισμού σε εθνικό επίπεδο (γεωργία, ψηφιοποίηση, εκπαίδευση).

Επόμενα Βήματα

- **Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής** θα πρέπει να ενσωματώσουν την Τεχνητή Νοημοσύνη στα οικολογικά προγράμματα της ΚΑΠ και στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης, διευκρινίζοντας παράλληλα τα ηθικά πρότυπα.
- **Οι πάροχοι ΕΕΚ** θα πρέπει να υιοθετήσουν και να επεκτείνουν τους εκπαιδευτικούς πόρους του AI4Agri, προσαρμόζοντάς τους στις ποικίλες ανάγκες των εκπαιδευομένων.
- **Οι αγρότες και οι σύμβουλοι** (του κλάδου) θα πρέπει να συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης και να διερευνούν συνεργατικά μοντέλα για κοινές υπηρεσίες Τεχνητής Νοημοσύνης.

- **Οι πάροχοι τεχνολογίας** θα πρέπει να σχεδιάζουν οικονομικά προσιτές και φιλικές προς το χρήστη λύσεις που ευθυγραμμίζονται με τους στόχους βιωσιμότητας.

Συμπέρασμα

Η Τεχνητή Νοημοσύνη στη γεωργία δεν είναι πολυτέλεια, αλλά αναγκαιότητα για το βιώσιμο μέλλον της Ευρώπης. Επενδύοντας σε υποδομές, δεξιότητες, χρηματοδότηση, διακυβέρνηση δεδομένων και ηθικά πρότυπα, η Ευρώπη μπορεί να διασφαλίσει ότι η Τεχνητή Νοημοσύνη θα γίνει ένα εργαλείο για τη βιωσιμότητα, την ανταγωνιστικότητα και την ανθεκτικότητα – προσβάσιμο σε όλους τους αγρότες, όχι μόνο σε λίγους.

Αυτή η δημοσίευση διατίθεται με άδεια Creative Commons 4.0. Αυτό σημαίνει ότι μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε, να την αντιγράψετε, να τη διανείμετε, να την τροποποιήσετε και να την αναμίξετε, αρκεί να αναφέρετε τον δημιουργό και να δηλώσετε ότι πρόκειται για άδεια Creative Commons.

